The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండ పత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములు ప్రకటింపబడును

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)

సంవత్సర చందా రూ ౪-౦-౦
అర్ధ " " ౩-౧౨-౦
విడి పత్రిక ౦-౧-౪

GOLKONDA PATRIKA

ఒక వారము తరువాత ప్రాతపత్రిక కోరినచో వెలకు పరిమితి లేదు.

HYDERABAD, Dn.) MONDAY 16-4-1934

సంపుటము ౭ { శా.శ.౧౮౫౬ శ్రీభావనామసం|| అధిక వైశాఖశు|| ౩ సోమవారము ౧౬-౪-౧౯౩౪ { సంచిక ౯౨

నిజాం రాష్ట్ర ప్రశస్తి

చిదంబరశాస్త్రి కవిత

(సంపాదకుడు — చిత్రగుప్తుడు)

హైదరాబాదు

ఇట్లు

చిదంబర శాస్త్రి

(Home work)

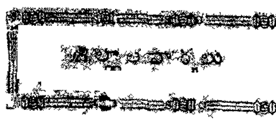
విన్నారా?

క్రొత్త తమాషా

(City fathers)

(Election Manifesto)

(Polling Station)

పటంచెరువు

అక్షరాస్యతా (పౌరీశాంకురము) పటంచెరువు నంది బాగా విడుదలైన బ్రిటిష్ మహాబోధకులు బాలఅయ్యది ష్కారు గ్రామంలో ఉపన్యాసములు చేసి లక్షుల్లక్ష యులను పంపించిరి.

సిద్దిపేట తాలూకా

ప్రస్తుతం విద్యాలయమున్న ఈ నిజాం ప్రభుత్వ వరంగలులో ప్రభుత్వ తీర్మానము కోరబడి పంపబడినది.

జడ్చర్ల ఉత్సవములు

(సొంత విలేఖరి) జడ్చర్ల, ౨-౨-౪౩

శ్రీరామ జయంతి

జడ్చర్ల శ్రీ రామచంద్రస్వామి సన్నిధిలో చైత్రశుద్ధ నవమి శ్రీరామజయంతి మహోత్సవమును బాదాపు వారు అయిదువేల జనములకు తీర్థప్రసాదములు మంచిగా లభించినవి.

శ్రీకృష్ణ వివాహోత్సవములు

శ్రీ లక్ష్మీనర్సయ్య యాదవ గారు (ప్రభువుగారి) ప్రోత్సాహముతో చైత్రశుద్ధ ౧౦ నాడు శుద్ధ ౧౩ నాడు మాత్రము ౧౩ వివాహోత్సవములు ధర్మముగా చేయించిరి. అనగా వధూవరుల సువర్ణ రజత పాత్రలు వంటి వస్తువులు పనిపాటలవారికి వ్యయము చేసిరి. ప్రతిరోజు రెండుపూటల మూడు వేలంగు వందల జనులకు అన్నదానము చేయించిరి. వధూవరులు నిజాము రాష్ట్రములోని హైదరాబాదు, కరీంనగరు, వరంగల్లు, నల్లగొండ జిల్లాలవారు కొన్ని (బ్రాహ్మణేతర) కార్యములను కూడా చేయించిరి. ఈ స్వామి యొక్క దేవకార్యము లైనను ఏకరాత్రి సంకీర్తన జరిగియుండెను. వారి నిండిన కొంత వీరు రాత్రులు భజనలు కూడా చేయించిరి.

హనుమజ్జయంతి

శ్రీ హనుమాన్ స్వామి సన్నిధిలో జరిపినారు. చైత్రశుద్ధ పౌర్ణమి ౧౫ రోజులు అన్నదానము జరిగెను. ఆశ్చర్యకరముగా జరిపించినారు. శ్రీమాన్ తిరుమల దంపుడం అప్పలాచార్యులు గారు కామారెడ్డి మండలవాసి భక్తులు జయప్రద, సావిత్రి, జానకీవివాహం, పాండవగర్వాపహరణం, హంసవింశతి మొదలగునవి, రామదాసు, వాసుదేవ శతకం వారి ముఖ్యముగా కథలు చెప్పి శ్రోతలను ఆనందపరచిరి.

అసిఫాబాదువార్తలు

(స్వ వి) ౫-౭-౪౩

ఒక దినమేధ్వరి మరణము

ఆదిలాబాదు జిల్లా లోని ఇచ్చోడ గ్రామములో కొందరు, అమ్మవారి కొందరు కక్కడు ఆరుగురు వారు ఇట్టి మరణించిరి ఇదిగాక ప్రతిదినము ఒకరిద్దరు అమ్మవారి వలన మరణించుచున్నారు. గ్రామములోని పలువిధ వ్యాధులు వ్యాపించియున్నవి.

ఆసురపురము తగవు

అసిఫాబాదు దసురపురము నందొక నదీగర్భము లోని చిన్న చెరువును అమ్ముకొని చేపలు పాడుచేసినారని చెప్పి [illegible] ఒకసారి నిజమాబాదు మీకు ఇట్టి వాపై గో [illegible] మీకు తెలుసునా? మీకు మేము పెద్ద [illegible] అంతట తండ్రి [illegible] ఈ కుమారుని [illegible] [illegible] [illegible] వారిని చంపినారని.

నీళ్ళ ఇబ్బంది

జనగామ తాలూకా సిద్ధిపేట, జనగాం తాలూకాలో చేరిన గ్రామములు అన్నిటియందు తీవ్రమైన నీళ్ళ ఇబ్బంది కలిగినది. ప్రజలు తాగుటకు నీళ్ళు లేక తీవ్రమైన బాధపడుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు దీనిని ఆలోచించి బావులు త్రవ్వించవలెను. కొన్ని గ్రామములలో ఒకటే బావి చక్కబడి యుండుటచేత పెద్ద పిల్లలు గాలి పట్ల కారణములు నేటికి ప్రభుత్వము వెంటనే వలయు వాటి ఏర్పాటు చేయవలెనని కోరబడుచున్నది.

చక్రప్రతిష్ఠకు సర్కారువారి అనుజ్ఞ లభించుట

దేవళముపై మహమ్మదీయునిచే చక్రస్థాపన.

(స్వ వి) పెద్దమందువ ౫—౭—౪౩

శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి కళ్యాణము ప్రతిసంవత్సరము జరుగుచుండును. గుడిపైయున్న చక్రము పడిపోయిన తరువాత చక్రమును స్థాపించుటకు అడ్డుపడవలసి వచ్చినది. సర్కారువారి అనుజ్ఞ లభించినది. కానిచో ఉత్సవములు నడుచుచుండగ నే కల్యాణము జరిగినది. (చక్రము స్థాపించిననే కళ్యాణము జరుగవలెను) ఈ సంవత్సరము కూడ జరుపనట్లయిన దోషమని తలంచి చక్రస్థాపన కై సర్కారు వారి అనుజ్ఞకై దరఖాస్తు చేసిరి. తొంబదిరోజులకు చక్రము పెట్టుకొనుటకు అనుమతి లభించినది. ఆవెంటనే చక్రస్థాపన ఆరంభించినారు.

ఒక మహమ్మదీయ సోదరుని తాపీచేయుటకు గుడిపై ఎక్కించిరి. వైదికులు, వైష్ణవులు, అక్షింతలు తీసుకొని మంత్రాలు చదువుచుండిరి. మహమ్మదీయుడు తాపీ తీసుకొని నిలుచుండెను. మంత్రాలతో వారు ఆటు సాగించిరి. వేదమునకు మహమ్మదీయ సోదరుడు చక్రమును పయికెత్తి సున్నము వేసి గట్టిపరచినవాడు. ను హిందూ మహమ్మదీయ భేదభావము లేకుండా చేసినందుకు పలువురు ప్రశంసించిరి.

హరిజనులకు అన్నదానము

దేవాలయములో పంటచేయుంచి అన్నదానము చేయుదురు. ఈ సంవత్సరము కూడ హరిజనులకు భోజనము పెట్టించిరి. వారిని భోజనములో కూర్చుండబెట్టి చెంద్రశేఖర ప్రచారకుల మంత్రిపరిగడ వెంకటేశ్వరరావు గారు ఒక హరిజనునిచేతిలోనుండి మట్టిపాత్ర తీసుకొని వడ్డించిరి. ఆ పాత్ర దేవాలయములోనికి పోయెను. ఆయుతరాజు జీడికంటి రామారావు గారు తాము స్వయముగా వడ్డించిరి. సుమారు రెండువందలకు పయిగా భోజనము చేసినారు. ఇందులో గడచిన శివరాత్రి శివునికి అరగింపుచేసి ప్రసాదము హరిజనులకిచ్చిరట.

హరిజన పాఠశాల

హరిజన పాఠశాలకు ఉపాధ్యాయుడు కావలయునని మరా శ్రీ అయితరాజు జీడికంటి రామరావుగారు వేడుకొనుచున్నారు. హరిజనుల ఉపయోగార్థమై రెండు యెకరముల తరిభూమి తీసుకున్నారని చెప్పిరి. ఈభూమిపై వచ్చు ఆదాయమును పాఠశాలకు వ్యయ పెట్టవలెనని! ఉపాధ్యాయుడు హరిజనుడే కావలయునట. రాదలచినవారు రాజశ్రీ గారితో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుపవచ్చును. వారి అడ్రసు: ఖమ్మంమెట్టు తాలూకా నేలకొండపల్లి పోస్టు పెదమందువ గ్రామము, అయితరాజు జీడికంటి రామారావుగారు

ప్రజాసమితికి విరాళములు

ఈక్రింది మహాశయులు సమితికి బహుమానపూర్వకముగా రొక్కమిచ్చి సమితిని అభివృద్ధికి తీసుకొని వచ్చుచున్నందుకు కృతజ్ఞతలు

శ్రీయుత కొండపోలు వెంకయ్యగారు	రు ౫-౦-౦
సింగారెడ్డి రంగారెడ్డి గారు	౨-౮-౦
కొక్కర గుజ్జయ్య గారు	౧-౮-౦
,, కొండపల్లి రంగారావు గారు	౨-౦-౦
మొత్తము ౧౧ పాలీలు అందినవి	౧౧-౦-౦

ఇట్లు

౫-౭-౪౩ వెంకటరామారావు

కార్యదర్శి

వారశాల ఏర్పాటు

నల్లగొండ జిల్లాలో సూర్యాపేట తాలూకాలో చేరిన [illegible] గ్రామములో [illegible] కట్టించుటకు ప్రభుత్వమువారు అనుమతినిచ్చిరి. [illegible] ము కేటాయించినది.

బూర్గంపాడు వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

జ్వరబాధ, పశువులకు మేత లేమి.

౬-౭-౧౯౪౩ ఫ —

వరంగల్లు జిల్లాలోని ఈ గ్రామమందును, పరిసర గ్రామములందును, జ్వరబాధవలన ప్రజలు బలహీనులగుచున్నారు. ప్రతి ఇంటియందు ఒక్కరైనను లేవలేక మంచము పట్టియుండిరి. మరియొకరు వైద్యము లేక చనిపోవుచున్నారు. ఈ జ్వరమునకు ప్రత్యేకమైన ఔషధము లేకున్నది. గవర్నమెంటు మెడికల్ ఆస్పత్రిలో డాక్టరు మహావీరసింగుగారు పేదలకు ధనికులకు భేదభావము లేక మంచి యౌషధములనొసగి ప్రజా సేవ చేయుచున్నారు. వీరు స్వయముగా పేదజనుల గృహములకు వెళ్ళి చూచెదరు. వీరికి ధనాపేక్ష లేదు. ప్రజాసేవయే వీరి ప్రధానోద్దేశము.

భద్రాద్రి శ్రీరామనవమి యనంతరము ప్రతి సంవత్సరము ప్రాంతీయమందు వర్షములు కురియుట వాడుక. ఏటిలో నీరు లేదు. ఎండలు తీవ్రముగా నుండుటచే పశువులకు మేత లేదు. గోదావరి పరిసరముల చిన్న పంట పొలములందు పశువులు ఆరణ్యమందలి తృణము మేసి బ్రతుకుచున్నవి. పశువులకు మేత లేమికి కారణములు.

భద్రాద్రి కళ్యాణోత్సవము

చైత్రశుద్ధమున భద్రాద్రి కళ్యాణోత్సవములు వైభవముగా జరిగినవి. ఈ సంవత్సరమున యాత్రికులు సుమారు పదివేలమంది వచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారొసగిన ప్రయాణ సౌకర్యములు, విద్యుద్దీపములు, ఆరోగ్యరక్షణ వసతులు, జలవసతి యున్నవి, ప్రశంసనీయములు.

బసిపల్లెలు కుటుంబములకు టాస్కుదారులు గారి పూర్వ సంప్రదాయము

పాఠశాలా మాతృభవన ప్రవేశమునకు పట్వారీల బందోబస్తు చేయుటకు లాలీమాత్ మొహిదీన్ గారు వచ్చి ఇట్టిపని మొదలు నేటివరకు ఆయనతో యిబ్బందులు పడుచున్నారు. అప్పుడు తాలూకాదారు గారు కళ్యాణోత్సవమునకు బూర్గంపాడు దయచేసి వారి పాఠశాలను వీక్షించి విచారించి మరల కళ్యాణోత్సవమునకు శ్రీ టాస్కుదారుగారి పర్యటనము సారి వెంటనుండిరి. దొరతనము వారిచే నియమింపబడి వైద్యశాలను పాఠశాలను వీక్షించిరి. కర్నల్ సాధ్విక్ సాహెబు గారు వచ్చినపుడు టాస్కుదారుగారి చేతికి వచ్చిన పుష్పగుచ్ఛము కార్యక్రమములను సంస్థానపు కచేరీలను, అన్ని వీక్షించిరి. ప్రభుత్వ పోషణమందున్న భద్రాచల దేవస్థానము కూడ గమనించిరి. టాస్కుదారుగారు బూర్గంపాడు పాఠశాలను వీక్షించుటకు దయచేసినప్పుడు, ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులును వారిని సత్కరించి సుమతాబాను ఇప్పించిరి. ఉపాధ్యాయులును, విద్యార్థులును బహువిధ పద్యములతో స్వాగతమిచ్చిరి. శ్రీయుత ధర్మపురం వెంకటరామయ్య గారు బాగా వ్రాసిన సుందరమగు ప్రశంసాపత్రము చదివి టాస్కుదారుగారికి సమర్పించిరి. దొరగారు సంతోషముతో స్వీకరించి మరల విద్యార్థులను మిఠాయి పంచిరి. శ్రీయుతులు ఎరంగులు సూపర్వైజరు, తాలూకాదారు తాలూకాదారు, ఇంకా పలువురు మంది తమ ఇమ్మడి డాక్టరు సాహెబు గారు కూడ టాస్కుదారు గారి వెంటనుండిరి. దొరగారు పాఠశాలను సర్వతో అభివృద్ధిని మెచ్చుకొని, విద్యార్థుల మిఠాయికి మూడురూపాయలు ఇచ్చిరి.

నాటకములు, సర్కసులు

నాలుగు రోజులనుండి యిచట నాటకప్రదర్శనము జరుగుచున్నది. భద్రాచల నాటక సమాజము వారి పలు నాటకములు ప్రదర్శింపబడినవి. ప్రస్తుతము సారపాకనుండి ఆంధ్రభక్తిరసపూరిత నాటకములు జరుగుచున్నవి. ప్రొ. ఫేరి కోటయ్యరెడ్డిగారి గ్రేట్ ఇండియన్ సర్కసు వారిచట పారిషదుల మన్ననలను పొందుచున్నది. సర్కసులో మనరాష్ట్రీయులు వచ్చుట ఇదియే ప్రథమము. ఎద్దు మీదను కోటయ్యరెడ్డిగారి కాలిపై బల్లపై యొక్కుచున్నది. నీటిపై నడచుచున్నారు. మానవశక్తికి ఉదాహరణమగుచున్నది. వీరికి ఈ ప్రదర్శనలకు [illegible] గౌరవముగా సన్మానించిరి.

భగన్‌లాల్ నారాయణ్ జీ అత్తరు వ్యాపారము

మహబూబ్‌నగర్

మావద్ద అన్నివిధముల శుద్ధమైన స్వదేశీ అత్తరు తైలము, అగరుబత్తీలు మొదలగునవి న్యాయమైన ధరలకు లభించును.

కుటుంబమంతయు వధింపబడుట

భూమి విషయమై తగాదా ఫలితము

రామంది మోరవపాత్ర — జగురికుట్రి

నంచి ... ౨౨ వ్యవసాయదారుని సమాధుడను రాజారాముడును వెళి గుగుడు కొడిపి కృటచేసి వా మందిగల ఒక కుటుంబమునంతయు — ఆరుగుర గుర పసిపిల్లలు — సంహరించునట్లు హత్యచేసిరను ఘోరమైన నేరము ఆరోపించినవారు వాండేషుజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట విచారణకు హాజరు పెట్టబడినపుడు తేలెను.

ప్రాసిక్యూషనువారు చెప్పుచున్నదేమనగా: మొదటి నేరస్థుడగు రాజారాముడు వాండేషు జిల్లాలో కొండ్లి గ్రామమందు వంశపారంపర్యముగా స్వీకరించిన పటేలుపనిచేయువాడు. ... విష్ణాయనకును కొన్ని భూముల విషయమై వివాదముండెను. ... ఆభూములతో రాజారాముడు ... ఆభూమిలో అడుగుపెట్టుచుండుటను ... రాజారాముడు కోపముతో ... తన బంధువులయొక్క సహాయముతో ... తన శత్రువులను జంపుట ఒకనికొకడు తోడ్పడునట్లు ఏర్పాటుచేసికొనిరట.

ఈయుద్దేశ్యముతో వారు కత్తులను బల్లెములను చిన్న కుఠారులను ... తర్వాత ... తాము తలపెట్టిన పనిని జేయుటకై బయలుదేరి ... బయలుదేరి గ్రామమందున్న ... అయితే దుర ...

దృష్టవశమున ... నేరస్థుల తమకు ... బడించిన గ్రామస్థులవైపు ... పారిపోయిరి ... ఇస్పెక్టరు ... జరిగెను.

రెండురోజుల తర్వాత వారు కొండ్లి గ్రామమునకు వచ్చిరి. ... నారాయణుని ... రాజారాముని ... పిలిచెను ... తర్వాత రాజారాముడు ... ఒక ... రాజారాముడు ... కత్తులతో పొడిచిచంపిరి ... అందులో అందరికంటె పెద్దవాడు ... చంపిరి ... అయిదుగురు ... నిద్రలో నుండగనే చంపిరి.

ఈలోగా ఇంటిలో పనిచేయు ఇద్దరు ... తప్పించుకొని ... గ్రామస్థులను లేపిరి. అయితే నేరస్థులు గ్రామస్థులవైపు ... పారిపోయిరి. తర్వాత పోలీసువారు ... నేరస్థులను పట్టుకొనిరి.

వరంగల్లు జిల్లావార్తలు

(విలేఖకుడు) ౨౯-౩-౧౯౩౮

అక్రమముగా ...

(౧) వరంగల్ తాలూకాలోని ... గ్రామమందు ... ఇంతకుపూర్వము ... జిల్లా వరంగల్ ... (49/7 ప్ప 1337 ఫసలీ లో సున్నది.)

...

... గ్రామమునకు ... పోలీసువారి ... పట్టుబడినారు ...

గోవింద రాజుల తిరునాళ్లలో అక్రమాలకు దెబ్బలు

౩౦-౩-౧౯౩౮

ఈ తిరునాళ్ల ప్రతి సంవత్సరము ... [illegible]

పల పల్లెగ్రామములనుంచి బండ్లతో గుంపులు గుంపులుగా వచ్చిరి. ... అంతయు ... విజయము చేసి విచారణ ప్రారంభించినారు.

దొంగ కేసు

వరంగల్ సమీపమునున్న ... గ్రామస్థులు ... దొంగతనము ...

(౩) వరంగల్ సమీపములో ... గిరించబడినదని తెలిసినది.

మట్టెవాడలో గొప్ప అగ్నిప్రమాదము

వరంగల్ మట్టెవాడ ... [illegible]

హన్మకొండలో ప్లేగు తగ్గుటయు స్ఫోటకము వచ్చుట

(స్వ. వి.) హన్మకొండ

ఇదివరకు ప్లేగువలన జనులందరు ... తాలూకా ... గ్రామము ... ప్లేగు అంతరించినను ... స్ఫోటకము ... వ్యాధి ప్రబలినది ... విధమైన వ్యాధులు ప్రబలియున్నవి.

మట్టెవాడలో ప్లేగు తగ్గుట

(స్వ. వి.) హన్మకొండ

మట్టెవాడలో ... ప్లేగు ... వ్యాపించియుండెను ... మట్టెవాడను వదలిపోయి, ... పట్టణమునకు చేరిరి. ఇప్పటికి మరలే వ్యాధి లేకుండుట సంతోషకరము.

దేవరకొండ తాలూకా చికిత్సాలయము

దేవరకొండ తాలూకాకు చికిత్సాలయము ఏర్పరచుటకై ప్రభుత్వమువారు రెండు ఎకరముల స్థలమును కొనదలచినారు.

రాయచూరులో మార్కెటు చట్టపు అమలు

... అసమ్మతి

ఖుర్దాదు ౧౮ తేది నుండి రాయచూరు పట్టణములో ... మార్కెటు చట్టము అమలుపరుపబడగలదని ... ప్రభుత్వమువారు ... మార్కెటు ... తాలూకా ... చట్టము ... బహద్దరు గారి ... రాయచూరుపట్టణములో ... జరుగుటలేదు.

హత్యలు! హత్యలు!

[illegible]

[illegible]

జ్ఞాపకములు

అమార్యశ్రేష్ఠ మహాశయుని జన్మదినోత్సవము

(శ్రీ [illegible])

[illegible] విశ్వవిద్యాలయ [illegible] మహాశయుని జన్మదినోత్సవము [illegible] విశ్వేశ్వర్యా [illegible]

[illegible] ఇందిరాదేవి
[illegible] అధ్యక్షురాలు, విద్యార్థినిసంఘము

హైదరాబాదు

బజారు ధరలు

(కోటిబాజారు, లక్ష్మీనరసయ్య ఉస్మాన్ గంజ్)

15—4—1934

గోధుమలు:—బెలాల్యా మొదలు పల్లా1కి			12- 8-0
	వరకు	,,	18 4-0
[illegible]—దొడ్డవి	మొ	,,	10- 8-0
	వరకు		11 -0-0
,, పాకశాలలు కొత్తవి	మొ	,	11- 0-0
	వరకు	,,	12- 0-0
డిటో పాతవి	మొ		13- 0-0
,,	వరకు	,,	14- 0-0
[illegible]బియ్యములు	కొత్తవి	,,	11-12-0
డిటో	పాతవి	,,	14-12-0
[illegible]నగరాలు	కొత్తవి	,,	10- 8-0
డిటో	పాతవి	,,	11-10-0
[illegible]	మొదలు	,,	20- 0-0
డిటో	వరకు	,,	25- 0-0
[illegible]	చిన్నవి	,,	8- 2-0
[illegible]	పెద్దది	,,	12- 8-0
	చిన్నది	,,	11-12-0
		,,	8- 4-00
[illegible]		,,	13- 0-0
[illegible]		,,	5- 6-0
[illegible]		,,	6-12-0
	వరకు		7- 0-0
[illegible]		,,	12- 0-0
[illegible]		,,	4- 8.0
[illegible]		,,	7- 4-0
[illegible]		,,	11- 0-0
[illegible]		,,	14- 4-0
[illegible]			11-12-0
[illegible]			5- 8-0
[illegible]			6- 0-0
అలసందలు		,,	7- 0.0
[illegible]		,,	6- 0-0
[illegible]		,,	6-12-0
[illegible]		,,	15- 0-0
[illegible]		,,	15- 0-0
వేరుసెనగ గింజలు చిన్నవి	మొ	,,	7-12-0
	వరకు	,,	8- 0-0
[illegible]			1- 4-0
[illegible]	మొదలు	,,	45- 0-0
	వరకు	,,	50- 0.0
చింతపండు	మొ	,,	6- 8-0
	వరకు	,,	7- 8-0
కొబ్బరికాయలు మంచివి 16 సేర్లకు		,,	1- 8-0
బెల్లం 12 సేర్లకు	మొదలు	,,	1- 0-0
	వరకు	,,	1- 4-0

[illegible]		సే 12 కి	2|- 1-0
నెయ్యి		సే 40కి	35|- 0-0
తెల్లగడ్డలు	[illegible]	సే 12 కి	1|- 4-0
ఉల్లిగడ్డలు	పల్లా1కి	మొదలు	4|- 8-0
		వరకు	1|- 0.0
మద్రాసు చెక్కెర		దొడ్డది	[illegible]-6-0

వెండి కల్దారు మారకము

(మెసర్స్ జి. రఘునాథ్ మల్ బ్యాంకరులు)

16—4—1934.

నూరు కల్దారు రూపాయలు [illegible]
ధర [illegible]
నూరు కల్దారు రూపాయలు అమ్మకపు
ధర [illegible]

తగ్గింపు చందా

౧ ఖుర్దాదు ౧౩౪౩ ఫ॥ నుండి ౧౯ తీరు ౧౩౪౩ ఫ॥ వరకు, అనగా ఖుర్దాదు నెలలో క్రొత్త గా చేరు చందాదారులకు, సంవత్సరమునకు రు ౬-౦-౦ లకే మా పత్రిక పంపెదము. మంచి సమయము. ఆలసించి పోతే తరువాత నిరాశచెందెదరు

వ్యవస్థాపకుడు

గోలకొండ పత్రిక

శ్రీభావనామ సం॥ అధిక వైశాఖ శు॥ ౩

సోమవారము.

అధికారుల జీతము లెందుకు తగ్గింపరాదు

ఎటు చూచినను క్షామము మాంద్యము ఫరలన్నియు తగ్గి రైతునాశనమగుచున్నారు. మన్నెలకే గిర్దావరి [illegible] జిల్లాలో ౧ లక్ష ౪౦ వేల యెకరముల భూమి రాజీనామా యిచ్చినారు [illegible] వారు రాజీనామా యియ్యకున్నను వారు లాభము పొందినదేమియు లేదు. ధాన్యమేకాక ఇతర వస్తువుల వెలలు కొంతవరకు తగ్గినవి. కాని మన రాష్ట్రములో సర్కారీ అధికారుల జీతములు మాత్రే యున్నవి కొన్ని యుద్యోగముల జీతములు హెచ్చుకూడ నయినవి. సర్కారువారు [illegible] మాఫ్ చేసి సుమారు ౩౬ లక్షల నష్టపడిరి కరోడుగిరిలోని శేట్లను తగ్గించి యందును కొన్ని లక్షలు నష్టపడిరి. వ్యాపారములు సాగక [illegible] ఏకపరచిపోవగాక [illegible] సహాయము చేయుచున్నారు. సర్కారు వారికి [illegible] నష్టము [illegible] కొంత పవరించుకొనుటకు అధికారుల జీతములు తగ్గించుటయు, అధికారులద్వారా ఖర్చులు తగ్గించుటయు, భత్యాలు ఖర్చులు తగ్గించుటయు [illegible] తగ్గించుటయు [illegible] యు, ఉన్నవారిలో [illegible] నిమాము [illegible] సంపించవలెను. [illegible] శాఖ [illegible] ఎత్తివేయుటయుండిన [illegible] శాఖలు [illegible] మున్నవి

[illegible] తగ్గించి [illegible] వానినపుడు [illegible] సహాయము [illegible] యుద్యోగికి ౨౦౦ రూపాయల తగ్గించిన పక్షమున [illegible] ౧౦౦ రూపాయలు [illegible] తగ్గించి [illegible] పూర్వము ధాన్యపు ధరలలో నిప్పటిధరలు సగమైనకన్న తక్కువ మున్నవి. భోజనపదార్థములధరలన్నియు సగము తగ్గినవి. కావున మనప్రభుత్వమునకు తక్కువ తక్కువ పాయలు తనయొక్కయు తనకుటుంబముయొక్కయు భోజనమునకు వ్యయముచేయు నుద్యోగి యిప్పుడు ౨౦౦ రూపాయలే వ్యయముచేయుచున్నాడు. పైగా భత్యాఖర్చులు అవ్వటివరకు తేవు, గ్రామములలో దౌరా చేయునప్పుడు బండ్ల కిరాయలు తగ్గిపోయినవి, కూలీలు తగ్గిపోయినవి.

ఇవన్నియు నిట్లుండ వ్యాపారుల వద్దగాని వ్యవసాయకులవద్దగాని యుండునౌకర్లకు సర్కారి నౌకర్లకు చాల భేదమున్నది

ఖాస్గినౌకరి	సర్కారీ నౌకరి
జీతములు తక్కువ	జీతములు హెచ్చు
నౌకరీపైము హెచ్చు	నౌకరీపైము తక్కువ
సంవత్సరమునకు నెల దినములు సెలవుహక్కు లేదు	అదికలదు
సం॥ కు బీమారీ ౧ నెల సెలవు, సగముజీతము లేదు	అదికలదు.
౬ ఏండ్లు పైగా నౌకరీ చేసిన ౬ నెలల జీతము ఇనాము ఇయ్యరు	ఇక్కడయిత్తురు
౧౨ వండ్లు చేసిచాలించుకొనిన పాతిక పెన్షను యియ్యరు	అదియిత్తురు
౨౦—౨౫ సంవత్సరములు చేసిన తర్వాత సగముజీతము పిన్షను లేదు	ఇచ్చుటకలదు
చచ్చిన తర్వాత వాని విధవ సుపుస పిల్లలకు సహాయము చేయరు	ఇచ్చుటచేయుదురు
ఎక్స్ట్రాలకు డబల్ సెకండు క్లాసు, డబల్ ఫస్టుక్లాసు, ఇంటి అలవన్సు సైకిలు అలవెన్సు మోటారు అలవెన్సు, నౌకరు [illegible] లు [illegible] రాలు లేవు	ఇచ్చుట యివన్నియు సమృద్ధి
[illegible] కాలములలో [illegible] కొండ లెక్కనియరు	కొండ లెక్కనిత్తురు
[illegible] కొందరికి [illegible] విధము ఆదాయములేదు	కొందరికి తలదిన కలదు

ఇట్టివింకొన్ని హెచ్చు సౌకర్యములున్నవి [illegible] తగ్గింపు చేసిన కొన్ని లక్షలు సర్కారు వారికి మిగులును [illegible] చేసిన నౌకరీయు చేయరని [illegible] అక్కడచేయు [illegible] లోపించి [illegible] దేశమున [illegible] చున్నవి

[illegible] బాలికా పాఠశాలకు

[illegible] విరాళము

[illegible] మహాంకాళి [illegible] బాలికా పాఠశాలకు [illegible] వేల [illegible] అనుగ్రహించిరి

అగ్నియే స్వాహా!

[illegible] ఖుర్దాదు [illegible] అగ్ని [illegible] వెంటనే [illegible]

లాహోరు

౧ ఖుర్దాదునుండి [illegible] ఇచ్చట విద్యార్థులు [illegible]

స్థానిక వార్తలు

అగ్నిచే కాలుచున్న పావము [illegible]

ఈ [illegible] నివసించు [illegible] పాపము [illegible] తెలిసినది

ఇంపీరియల్ బ్యాంకుకు [illegible]

కరోడ్గిరి మాఫి

ఇంపీరియల్ [illegible] కరోడ్గిరి [illegible] వస్తువులపైన కరోడ్గిరి [illegible] అప్పగింపబడినది

తుంగభద్ర ప్రాజెక్టు రాయబారములు

[illegible] మద్రాసు [illegible] రాయబారము [illegible] జరుగుచున్నది

అంగామ్మ [illegible] విషయమై సర్కారు [illegible]

[illegible] తెలిసికొనక పోవుటవలన [illegible] అధికారుల [illegible] చేసియున్నారు —

క్రొత్త పెండ్లికొడుకు విరాళములు

శ్రీయుత [illegible] జరిగిన [illegible] ప్రధాన [illegible] ౧౦౦౦ [illegible] సంస్థలకు ప్రకటించినాడు

వివేకవర్ధని పాఠశాల	రు ౫౦౦
బాలికల ఉన్నత పాఠశాల	౨౫౦
సరోజినీ [illegible] బాలికా పాఠశాల (సికిం ద్రాబాదు)	౨౫౦
మొత్తం రు	౧౦౦౦

ఆల్ ఇండియా ఫుట్‌బాల్ టూర్నమెంటు

హైదరాబాదు [illegible] ఫుట్‌బాల్ [illegible] ఇచ్చట ప్రదర్శనము [illegible] ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు

విక్టోరియా హైదరాబాదు తయారగుట

[illegible] గ్రంథముయొక్క [illegible] సంపుటము [illegible] తెలియుచున్నది

[illegible] విద్యాలయ సాంవత్సరికము

[illegible] బాలిక [illegible] ప్రదర్శింపబడినవి.

పాలాక్ [illegible] ఆరోగ్యము పొందుట

[illegible] ఆరోగ్యము [illegible] యిచ్చుచున్నారు

హైకోర్టు సెలవులు

[illegible] సెలవులు [illegible] ౧ ఖుర్దాదు [illegible]

ఆంధ్ర మహాసభ కమిటీ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అరోగ్యసంఘ కమిటీ

[illegible] ఆదివారము నాడు [illegible] పవిత్రాత్రి [illegible]

శాకపాకలు

[illegible] బొంబాయి [illegible]

శాంతమైన నివేదిక

[illegible]

శీతోష్ణస్థితి

[illegible]

పైగ్గ

[illegible]

వ్యవసాయ సామగ్రి

[illegible]

ధాన్యముల ధరలు

[illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

కాంగ్రెసు వర్కింగు కమిటీ

సభ్యుల సభ

[illegible]

[illegible] కాంగ్రెసు [illegible] కమిటీ సభ్యుల [illegible] ఆహ్వానించెదరు.

బాలికల ఉన్నత పాఠశాల

సుల్తాన్ బజారు

౧౯౩౨—౩౩ సం॥ పు నివేదిక

బాలికల ఉన్నత పాఠశాల (సుల్తానుబజారు) యొక్క కమిటీ గౌరవ కార్యదర్శుల ౧౯౩౨ వ సంవత్సరపు నివేదికలో కందివిషయములు ముఖ్యములు.

ఈ పాఠశాల ౧౯౨౮ జూను నెలలో స్థాపింపబడినది. దీనికిపుడు ౫ సంవత్సరములు నిండినవి. నివేదన వత్సరములో పాఠశాల పేరుగలవన ఒక నెల ౧౨౦౦ రూపాయలు మూతవేయబడినపుడు హైకోర్టు వకీలు క్రొత్తగా కట్టబడిన మౌల్వీ సయ్యద్ హుసేన్ సాహెబ్ గారి గృహమున నిర్వహింపబడెను. సాహెబుగారు దీనిని ఉచితముగా నిచ్చుటయేగాక అనేక సౌకర్యములను సమకూర్చిరి.

నివేదన వత్సరములో ఉన్నత పాఠశాల పూనా మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు అనుబంధము గావించెను. హైదరాబాదునగరమున పరీక్షా కేంద్రముగా సంగీకరించినందున సదరు విశ్వవిద్యాలయాధికారులకు కృతజ్ఞత దెల్పబడినది. ఈసంవత్సరము ౫౭ మంది విద్యార్థినులతో ప్రారంభమై ౧౨౪ మందితో అంతమయ్యెను. పేరు సంవత్సరమంతయు ఉండుటవలన విద్యార్థినులు అందరును ప్రవేశపరీక్షకు హాజరుకాలేకపోయెను. విద్యార్థినులలో ౫౬ మంది బ్రాహ్మణవర్ణమునకు చెందినవారు. పౌరోహిత్యము చేయుచున్న స్త్రీలను పెద్దపెరిగినవారు పాఠశాలవలన లాభముపొందుచుండిరి. జిల్లాలనుండివచ్చు బాలికలకు వసతిగృహము నేర్పరచుటవలన ఇల్లు చనలో నుండెను. ౧౨౪ మంది విద్యార్థినులలో ౧౦౯ మంది అవివాహితలు ౧౪ మంది వివాహితలు, ఒకతె వితంతువు.

ప్రవేశపరీక్షకు ౫ గురు ౪ నిర్బంధ విషయములలోను రెండు ఐచ్ఛిక విషయములలోను హాజరైరి. వారిలో ఇద్దరు అన్ని విషయములలోను ఉత్తీర్ణులైరి. ఒక్క ఐచ్ఛిక విషయములో మాత్రమే ఓడిన వారు కూడా అనుమతింపబడిరి. మిగిలిన ముగ్గురిలో ఇద్దరు ౪ విషయములలోను ఒకరు ౩ విషయములలోను ఉత్తీర్ణులైరి. తక్కువ తరగతులలో మొత్తము ౧౧౦ మంది పరీక్షకు హాజరుకాగా ౯౧ మంది గెల్చిరి.

బహుమతి ప్రదానోత్సవము వసంత రాణి గారి అధ్యక్షతన [illegible] విద్యార్థినీ వసతిగృహమందు జరిగెను. కార్యదర్శిగారు నివేదికను చదివిరి. రాజాబహదరు వెంకట్రామారెడ్డిగారును ఆర్. యస్. నాయుడుగారును పాఠశాలలో నిండియున్న సభికులను బాలికల పాఠశాలకు ద్రవ్యసహాయమును అడ్గి చిరి. రాజాబహదర్ వెంకట్రామారెడ్డిగారు సౌందర్యముతో మిఠాయిని పంచిపెట్టిరి. అధ్యక్షురాలుగారు పూర్ణించి విలువగల బహుమతులను పంచెను.

పాఠశాలకు వాదాభాయి నవరోజీగారి పేరుగల ఒక గ్రంథాలయముండెను. ప్రత్యేకముగా ప్రార్థితులై శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు మొదలగు గ్రంథకర్తలును ప్రచురణకర్తలును తమతమ గ్రంథములను ఉచితముగా బంపిరి. గ్రంథాలయములో వాచక పుస్తకములుండెను. ఇతర పత్రికలు మొదలగునవియు వచ్చుచుండెను. దాదాభాయి నవరోజీ స్మారక సంఘ కార్యదర్శులవ ప్రతిపదపత్రము ౫౦౦ మూ పాయల విరాళము లభించుట కేర్పాటాయెను.

పాఠశాల ఆవరణలోనే బాలికలసంఘము ప్రతివారము సభలు జరిపెను. అందు ఉపాధ్యాయులును విద్యార్థినులును పాల్గొనిరి. ఆరోగ్యాధికారియగు రామమూర్తిగారు [illegible] వాక్యములతో యిచ్చిన ఉపన్యాసము విద్యార్థినులకును ఉపాధ్యాయులకును ఆకరణీయముగా నుండెను.

నివేదన వత్సరములో పాఠశాలను పరీక్షించిన స్త్రీలలో శ్రీమతి సుశీలాదేవియు ఉభయభాషాప్రవీణ లట్లూరి వెంకటసుబ్బమ్మగారును గలరు. విశ్వవిద్యాలయము తరపున ఒస్మానియా [illegible] గారు పాఠశాలను దయతో పరీక్షించి మంచి అభిప్రాయమిచ్చిరి.

హిందూ [illegible] కందికేట గోల్కొండ కోట వ్యవసాయ ప్రధాన ప్రదర్శనస్థలము జెయిల్ ఖానా తారామతి పేటలకు [illegible] విద్యార్థినులను ఉపాధ్యాయులను తోడు వనభోజన మనుభవించిరి. వారికి మొయిన్ ఫారంవద్ద ఆర్. కె. [illegible] గారు విశ్రాంతి నిచ్చిరి. శ్రీమతి [illegible] గారు భోజనము ఏర్పాటుచేసిరి. వారికి కృతజ్ఞత.

ప్రవేశపరీక్ష ౧౯౩౩ మార్చిలో పూరిచేయబడుట్లు [illegible] విద్యార్థినులకు మరల క్రొత్తగా పాఠశాలలు తెరువబడుగును (౧) [illegible] మహిళాసంఘము (౨) [illegible] (౩) [illegible] (౪) [illegible] — [illegible] లో [illegible] ఏర్పాట్లు చేయబడెను. ఈ విషయమున సహాయము చేసినవారికి కమిటీవారు కృతజ్ఞులు.

రాజాబహదర్ వెంకట్రామారెడ్డి [illegible] నివేదన వత్సరములో పాఠశాలను దయచేసి [illegible] [illegible] [illegible] పాఠశాలకు ప్రశంసించిరి [illegible]

జారములకు గలవారు [illegible] రూ గౌరవ విలువగల [illegible] పట్టలను నిచ్చిరి.

పాఠశాలకు మొదట అద్దెభారము చేసినట్టి ఆవాల్నాభాయిగారికి సులోచనాబాయమ్మ పాఠశాల అభివృద్ధికై పాటుపడుచుండిరి. కమిటీ మెంబర్లను ముఖ్యముగా అధికభారమును అధికముగావహించిన ఆర్. యస్. నాయుడుగారికి నివాసముల నిచ్చిన ఇతరులకును ఉపాధ్యాయులకును కృతజ్ఞతలు తెలుపబడినవి.

మొత్తము సంవత్సరాదాయము రూ ౧౨౦౩౬—౧—౯—౪ మొత్తము ఖర్చు రూ ౧౧౦౮౦—౪—౪ లు వి ఖర్చుబాధింగావు లెక్కలన్నిటి పరిశీలించి సరిగా నున్నవనిరి.

నివేదిక ఈక్రింది ప్రార్థనతో ముగియుచున్నది.

నిజాం రాష్ట్రములోనేగాక ఆంధ్ర దేశములోనంతయు స్త్రీల విద్యావసరములకు తగినట్లు యేర్పరుపబడిన పాఠ

[illegible] పాఠశాల [illegible] బాలికలకు [illegible] [illegible] [illegible] అభివృద్ధి [illegible] [illegible] [illegible] అభిమానము [illegible] పోషించు [illegible] [illegible] కోరుచున్నాము [illegible] సహాయము [illegible] మనవి.

మా పాఠకులకు మనవి

గోలకొండపత్రికకు ఇక ౨౦ దినములతర్వాత ౯ వ సంవత్సరము ప్రారంభమగును. పుటలు ౧౨ కు బదులుగా ౧౬ పుటలుచేయుచున్నారము. పత్రికాలయమువారు తమధర్మము సక్రమముగా నెరవేర్చుచున్నారు. కాని ఆంధ్రులైన పాఠకులు తమ ధర్మమును నెరవేర్చుచున్నారా? కొంత ఆత్మపరిశీలనముచేసి చూచికొనుడు. మేమొక్కి నూటికైన ప్రశ్నలనువేయుదుము. వానికి ప్రత్యుత్తరములేమో తామే ఆలోచించుకొనుడు.

౧ నిజాంరాష్ట్రాంధ్రుల కిదియొక్కటే వారపత్రిక లేక యింకొకటి కలదా?
౨ ఈరాష్ట్రములో ౮ సంవత్సరముగా నడచిన పత్రిక యిదియొక్కటే కాదా?
౩ ఈరాష్ట్రము పత్రికలన్నింటిలో దీనికన్న తక్కువచందా తీసుకొను పత్రికయేది.
౪ ఉర్దూ దినపత్రికలు దినము ౪ లేక ౬ పేజీలకన్న హెచ్చుగా ఉండవుకదా! ఇది మూడు దినములకు ౧౬ పుటలకలదికదా! అనగా దినము ౫ ౧/౩ పుటలు వచ్చుచున్నవికదా?
౫ ప్రజాహితపత్రికలు (రయ్యతుతప్ప) యింకేవైన నీరాష్ట్రములో నున్నవా?
౬ జిల్లాలోని ఆంధ్ర కు—కోమట్లకు, రైతులకు, హరిజనులకు, ఇతరజాతులవారికి— యేవిధమైన కష్టములు కలిగినసానుభూతిచూపి వారిపక్షమై వాదించుపత్రికయేది?
౭ నిష్పక్షపాతపు పత్రికయేది?
౮ సాంఘిక వాఙ్మయాభివృద్ధికి తోడ్పడునదేది?
౯ ఆర్థికదుస్థితిచే పత్రికనిలిచిపోయిన ఆంధ్రులకు టకుమారు అంధులనిఎవరినిపిలుతురు!
౧౦ క్రొత్తపత్రికలెన్ని స్థాపితమగును స్థాపించువారెందరు ఇదినిలిచిపోయిన మీయిబ్బందులు. మీకష్టసుఖములు, మీగ్రామచారములు, మీసభలు, మీగ్రంథాలయములు, మీఆర్థికస్థితులు ప్రకటించువారెవరు. సర్కారువారు గావించినశాసనములు ప్రకటనలు గస్తీలుమీకు సులభముగా తెలియుటెట్లు!
౧౧. మీరు పత్రికను తీసికొనినందుకు ౮ అణాలు దినమునకుసుమారు ౭ పాయిలు లేకదా! ఖర్చుపెట్టుదురు అనగా ఒకగోలకొండ సిగరేటుడబ్బీకై ఖర్చుపెట్టినదానిలో సగము మాత్రమేగదా? గోలకొండ సిగరేట్లపైనుండు అభిమానము గోలకొండ పత్రికమీద నుంచరాదా!

కావున మీకర్తవ్యమేమి

౧ ప్రతిప్రాత చందాదారు తప్పకుండా యథాపూర్వముగా చందాదారుగానుండుట.
౨ ప్రతిపాఠకుడును చందాదారుకాకున్న వెంటనే చందాదారుడగుట
౩ ప్రతిపాఠకుడును తనస్నేహితులలో నిద్దరినైన ప్రోత్సహించి చందాదారులుగా చేర్చుట
౪ ప్రతిగ్రామము పటేలుగాని పట్వారీగాని గ్రామమున కొకపత్రి తెప్పించి గ్రామస్థులకు దానిని చదివివినిపించుట,
౫ కడుపునకన్న పెట్టవసరమో మెదడునకట్లు జ్ఞానమవసరము. ప్రపంచవార్తలు దినదినము తెలిసికొనుట నాగరిక కాలమునకు ముఖ్యమైపోయినది. అందుచేతనే పంచమ వేదమని గుఖారతమిట్లు సెలవిచ్చినది

సీ॥ వార్తయందుజగము వర్థిల్లుచుండును
అదియులేనినాడయఖిలజనము
అంధకారమగ్న మగుచునుగావున
వార్తనిర్వహింప వలయుపతికి.

కావున నా ప్రార్థన మన్నింప వలెనని గట్టిసంకల్పముతో [illegible] [illegible] మనప్రార్థించుచున్నాను.

[illegible]
[illegible]

సంస్థాన రక్షణా శాసన మామోదింప బడెను

కొన్ని పత్రికలకు కొన్ని సంస్థానముల లంచములనుగూర్చి చర్చ

నవరత్నాలన్నియు (?) [illegible]

[illegible]

సంస్థానాధిపతులంటు పెద్దలు

[illegible]

లంచములు

[illegible]

గో. ప. సం.

ప్రకటన

[illegible]

పింగిళి జనార్దనరెడ్డి స్మారకనిధి

విద్యార్థి వేతనములు

[illegible]

[illegible]

గోలకొండపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరుకు గ్రంథములు

[illegible]	1-8-0
[illegible]	0-12-0
[illegible]	0-12-0
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	0-1-0
[illegible]	0-2-0
[illegible]	0-1-0
[illegible]	[illegible]
[illegible]	0-0-0
[illegible]	1-0
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]
[illegible] 100 కి	2-0-0
[illegible] ,,	2-0-0

[illegible] గోలకొండ పత్రికా కార్యాలయము [illegible], హైదరాబాదు (దక్కను)

వర్తకులకు

REG. No. N. 45

447

STAMP